

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/355/2020
Identifikačné číslo spisu:	1317216747
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1317216747.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore X.. V. V., bývajúceho v Ž., K. Q. P. XX, zastúpeného JUDr. Kristínou Mitrovou Polkovou, advokátkou so sídlom v Žiline, Na Priekope 174/13, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 21C/109/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. januára 2020 sp. zn. 9Co/ 3/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v poradí druhým rozsudkom zo 4. júla 2018 č. k. 21C/109/2017 - 473 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal určenia, že konaním žalovanej bolo porušeného jeho právo na ochranu osobnosti, písomného ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 16.596,96 eur; žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka, § 12 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z., § 9 ods. 1, § 18 ods. 1 a § 25 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom účinného do 30. júna 2004 a čl. 2 ods. 2 a čl. 19 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 136 ods. 3 a 4 Ústavy SR v znení účinnom od 1. júla 2001 a čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a uviedol, že došlo k porušeniu osobnostných práv žalobcu, najmä jeho práva na česť a dôstojnosť, a to postupom vyšetrovateľky Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici S.. Y. R. Q., ktorá uznesením ČVS: KUV-63/OVEK-2000 z 30. októbra 2000 bez súhlasu Ústavného súdu Slovenskej republiky vzniesla voči žalobcovi obvinenie z trestného činu nepriameho úplatkárstva formou návodu podľa § 10 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 162 ods. 2 Trestného zákona a zároveň bez zákonného ustanovenia a v rozpore so zákonom upovedomila Ministerstvo spravodlivosti SR a predsedu Okresného súdu Žilina, na ktorom bol žalobca v tom čase sudcom, o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia voči nemu. Uvedené konštatoval aj s poukazom na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 27.

apríla 2004 č. k. 9 C 61/2004 - 176 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. decembra 2005 sp. zn. 13Co/196/2005. Upovedomenie vyšetrovateľky o trestnom stíhaní spôsobilo, že predseda Okresného súdu Žilina v Stanovisku k dočasnému prideleniu žalobcu na Najvyšší súd SR na tri mesiace od 1. januára 2003 zaujal negatívne stanovisko k jeho dočasnému prideleniu práve z dôvodu vedeného trestného stíhania žalobcu a navrhol Súdnej rade SR návrh vôbec neprejednať, prípadne odložiť do vyriešenia procesných otázok a skončenia predmetného trestného konania, pričom mal súd prvej inštancie za zrejmé, že žalobca nebol od 1. januára 2003 na Najvyšší súd SR preložený. Súd prvej inštancie však nemal za preukázané, že by do osobnostných práv žalobcu znížením jeho dôstojnosti, cti, dobrej povesti, vážnosti v spoločnosti i pracovnom živote bolo zasiahnuté v súvislosti s upovedomením vyšetrovateľky o jeho trestnom stíhaní predsedu Okresného súdu Žilina a Ministerstva spravodlivosti SR a neprejednaním návrhu na dočasné pridelenie na Najvyšší súd SR na tri mesiace od 1. januára 2003 na Súdnej rade SR tak závažne, že by to odôvodňovalo priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože svedecké výpovede vôbec nepreukázali, že by práve v dôsledku vzneseného obvinenia a upovedomenia o trestnom stíhaní vyšetrovateľkou bolo vôbec spôsobené konanie iných osôb, či už v súkromnom živote žalobcu, alebo v oblasti justície (Súdnej rady SR), ktoré by znemožnilo zvýšiť si kvalifikáciu žalobcu stážou na Najvyššom súde SR a to zvlášť tým, že trestné konanie voči žalobcovi bolo vyšetrovateľkou uznesením zastavené už 5. decembra 2002 a nič nebránilo Súdnej rade SR sa v nasledujúcom období návrhom na dočasné pridelenie žalobcu na Najvyšší súd SR zaoberať. Rovnako kauza súvisiaca s trestným stíhaním žalobcu bola uverejňovaná v médiách, preto nemal súd prvej inštancie dostatočne za preukázané, či výlučne oznámenie uskutočnené vyšetrovateľkou o trestnom stíhaní žalobcu a vznesenie obvinenia spôsobili žalobcovi zásah do jeho tvrdených osobnostných práv, pričom časové obdobie, počas ktorého trval neoprávnený zásah, predstavovalo niečo vyše mesiaca a táto krátka doba preto nebola objektívne spôsobilá vyvolať závažnú ujmu na osobnostných právach žalobcu. Zároveň bol súd prvej inštancie toho názoru, keďže žalobca žaloval predmetnou žalobou zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej predpokladom bolo vyriešenie prejudiciálnej otázky, či vôbec právo žalobcu špecifikované v určovacom žalobnom návrhu porušené bolo, že žalobca naliehavý právny záujem na určení, že jeho právo na ochranu osobnosti bolo zaslaním upovedomenia o jeho trestnom stíhaní vyšetrovateľkou porušené, nepreukázal. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu v poradí tretím rozsudkom z 30. januára 2020 sp. zn. 9Co/3/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a žalovanej nepriznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia bol, na rozdiel od súdu prvej inštancie, toho názoru, že predmetom konania zostal iba nárok žalobcu voči žalovanej na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 16.596,96 eur a náhrady trov konania, a to s poukazom na dovolacie konanie sp. zn. 4Cdo/94/2016, 4Cdo/60/2017, ktorého predmetom bola iba časť pôvodne žalobcom uplatnenej žaloby a v ktorom bol uznesením z 24. mája 2017 zrušený rozsudok odvolacieho súdu z 19. marca 2015 sp. zn. 9Co/262/2014, 9Co/263/2014 a rozsudok súdu prvej inštancie z 13. apríla 2007 č. k. 6C/6/2004 - 123 a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. S poukazom na záväzný pokyn Najvyššieho súdu SR vyslovený v uznesení z 24. mája 2017 sp. zn. 4Cdo/94/2016, 4Cdo/60/2017 dospel k záveru o pasívnej vecnej legitimácii žalovanej v tomto spore. Ako ďalej odvolací súd uviedol, obvinenie žalobcu bolo v krátkom čase po jeho vznesení medializované a práve medializácii celého prípadu možno pripísať negatívne následky na vnímaní žalobcu v očiach odbornej či širokej verejnosti, ako aj v očiach spolupracovníkov žalobcu, avšak táto medializácia prirodzene nebola spôsobená upovedomením Ministerstva spravodlivosti SR a predsedu Okresného súdu Žilina o trestnom stíhaní žalobcu. Bez toho, aby bol žalobca zaťažený excesívnym dôkazným bremenom, nebolo podľa názoru odvolacieho súdu preukázané, že by vnímanie žalobcu v očiach tretích osôb mohlo utpieť akúkoľvek ujmu v dôsledku upovedomenia o jeho trestnom stíhaní, keď súčasne sa (inou cestou) stala informácia o jeho obvinení verejne známou. Ohľadne poškodenia žalobcu v kariérnej oblasti zmarením jeho dočasného preloženia na Najvyšší súd SR od 1. januára 2003 bol odvolací súd toho názoru, že síce dôvodom nesúhlasného stanoviska predsedu Okresného súdu Žilina k dočasnému prideleniu žalobcu do trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR bola práve skutočnosť, že žalobca bol v tom čase trestne stíhaný, avšak súhlas či nesúhlas predsedu

súdu nebol pre Súdnu radu SR pri jej rozhodovaní o dočasnom pridelení sudcu záväzný, pretože toto rozhodnutie patrí do výlučnej kompetencie Súdnej rady SR. Existencia súvislosti medzi nesúhlasným stanoviskom predsedu Okresného súdu Žilina a nerozhodnutím (resp. neprerokovaním) o dočasnom pridelení nebola v konaní preukázaná, pretože z vykonaného dokazovania mal odvolací súd za preukázané, že dôvodom, pre ktorý nebolo rozhodnuté o návrhu na dočasné pridelenie žalobcu na Najvyšší súd SR, bolo jeho trestné stíhanie, resp. širšie, zrejme mediálne či politické tlaky, ktoré navyše existovali už pred vznesením obvinenia, nie však nesúhlasné stanovisko predsedu Okresného súdu Žilina odvolávajúce sa na upovedomenie o trestnom stíhaní žalobcu. Preto v tejto súvislosti odvolací súd uzavrel, že žalobcom namietané úkony vyšetrovateľky, upovedomenia, boli súčasťou nezákonne vedeného trestného stíhania a hoci o nezákonnosti uvedených dvoch žalobcom namietaných úkonov vyšetrovateľky nemôže byť pochyb, podľa odvolacieho súdu však medzi žiadaným zo žalobcom tvrdených následkov a upovedomením o trestnom stíhaní nie je vzťah príčinnej súvislosti a samotné vytýkané úkony vyšetrovateľky tak nemohli žalobcovi spôsobiť ujmu. Záverom, ohľadne zmeny právneho názoru vysloveného v skoršom zrušenom rozhodnutí bol odvolací súd toho názoru, že v prejednávanej veci nedošlo k nerešpektovaniu záväzného právneho názoru súdu vyššej inštancie vysloveného v zrušujúcom rozhodnutí, pretože posun alebo zmena v právnom posúdení v rôznych rozhodnutiach toho istého súdu v tej istej veci je s poukazom na judikatúru Ústavného súdu SR prípustná. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa sudy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP). Ako dovolateľ namietal, odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí nesprávne neodlíšil dôsledky nezákonného rozhodnutia, ktorým bolo uznesenie o vznesení obvinenia zrušené na podklade sťažnosti dovolateľa príslušným prokurátorom od preukázateľne nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľky, ktorá bez zákonného a ústavného podkladu informovala iné subjekty o trestnom stíhaní dovolateľa. Dovolateľ bol preto toho názoru, že bolo povinnosťou odvolacieho súdu posúdiť, či skutkové tvrdenia v žalobe o peňažné plnenie z titulu náhrady nemajetkovej ujmy umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných právnych noriem o nemajetkovej ujme a či z hypotéz týchto noriem je možné vyvodíť dôvodnosť pasívnej legítimácie žalovanej. Dovolateľ nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu, že vo veci neunesol dôkazné bremeno, keďže je nepochybné, že konajúca vyšetrovateľka bola disciplinárne postihnutá za svoj nezákonný postup voči žalobcovi. Nesprávnosť právneho posúdenia dôvodil existenciou zásahu do jeho osobnostných práv a s ňou súvisiacou primeranou náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch a poukázal na odklon od rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/137/2008, 2Cdo/209/2004, 1Cdo/89/1997, ale aj od rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 424/2012 a v tejto veci skôr vydanom rozhodnutí III. ÚS 686/2017. Navrhol preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť a žalobe vyhovieť.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od

vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Podľa názoru žalobcu je jeho dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v otázke existencie zásahu do jeho osobnostných práv a s ňou súvisiacou primeranou náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, pričom odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dôvodil poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/137/2008, 2Cdo/209/2004, 1Cdo/89/1997, ale aj na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 424/2012 a v tejto veci skôr vydané rozhodnutie III. ÚS 686/2017.

11. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

12. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

13. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP mohlo byť rozhodnutie dovolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje

prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

15. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

16. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobcu (uvedenej v bode 10. tohto uznesenia) len vo vzájomnej interakcii „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré uviedol v dovolaní.

17. Podľa právneho názoru uvedeného v uznesení najvyššieho súdu z 18. februára 2010 sp. zn. 3Cdo/137/2008 publikovaného Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. 53/2010 „v prípade zásahu do práva na súkromie nie je zníženie dôstojnosti alebo vážnosti v spoločnosti v značnej miere jedinou relevantnou formou závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na chránených právach. Ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti.“

18. Podľa záverov uvedených v rozsudku najvyššieho súdu z 31. mája 2005 sp. zn. 2Cdo/209/2004 „Je iste potrebné súhlasiť s odvolacím súdom, pokiaľ v odôvodnení napadnutého rozsudku zdôraznil, že v súdenom prípade došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, ale nie už s tým, že primeraným a dostatočným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu boli len satisfakčné účinky rozsudku konštatujúce neoprávnenosť zásahu, a to aj s prihliadnutím na značný časový odstup od zásahu do poskytnutia ochrany, kedy už podľa neho finančná čiastka neplní odškodňovaciu funkciu, je to práve naopak, lebo väčší časový odstup daný (nepeňažný) spôsob satisfakcie mňa svojim účinkom, preto nezostáva, že len vzniknutú nerovnováhu (zapríčinenú úmyselným konaním odporcu kompenzovať zadosťučinením finančným tak ako to urobil v prejednávanej veci okresný súd. V tejto súvislosti treba dodať, že občiansko-právna ochrana osobnosti môže byť v súčasných podmienkach v určitých prípadoch účinná len vtedy, ak aj výška plnenia uložená rušiteľovi bude postihnutej fyzickej osobe zaistiť nielen primerané zadosťučinenie zodpovedajúce závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, ale zároveň bude odstrašujúcim účinkom pôsobiť preventívne ako na rušiteľa a tak na všetkých ostatných.“

19. Podľa záverov vyslovených v rozhodnutí najvyššieho súdu z 28. apríla 1998 sp. zn. 1Cdo/89/1997 „samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.“

20. Podľa záverov vyslovených Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze zo 6. novembra 2014 sp. zn. II. ÚS 424/2012 „predpokladom priznania peňažného zadosťučinenia je tak najmä situácia, ak

zásah do osobnosti bol takej povahy, intenzity alebo takého trvania, že v jeho dôsledku došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby (človeka). Pritom je irelevantné, či k zníženiu dôstojnosti došlo v spoločnosti alebo inde, podstatné je, že išlo o zásah, ktorý (pri objektívnom vnímaní) podstatne znížil dôstojnosť dotknutej osoby.“

21. Podľa záverov vyslovených Ústavným súdom Slovenskej republiky v uznesení zo 7. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 686/2017, ktoré bolo vydané v prejednávanej veci „V tejto súvislosti je totiž úplne zrejmé, že k zásahu do osobnosti žalobcu došlo v rámci prebiehajúceho trestného konania, za obsah a priebeh ktorého zodpovedá žalovaný v 1. rade a to vrátane následkov nezákonného rozhodnutia, či neprávneho úradného postupu, ak je nezákonnosť rozhodnutia alebo nesprávnosť úradného postupu preukázaná. (...) Ústavný súd považuje za potrebné uviesť i to, že ani v prípade, ak k vydaniu nezákonného rozhodnutia alebo k neoprávnenému úradnému postupu došlo za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., nie je možné prisvedčiť žalovanému v 1. rade, že táto skutočnosť vylučuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sťažovateľovi, hoci táto norma výslovne priznanie náhrady nemajetkovej ujmy neupravovala.“

22. Pokiaľ sa dovolateľ domnieval, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázal na právne závery v rozhodnutiach uvedených pod bodmi 17. až 21. tohto uznesenia, aby doložil odklon dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v otázke existencie zásahu do jeho osobnostných práv a s ňou súvisiacou primeranou náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, nie je záver týchto rozhodnutí vo vzťahu k ním nastolenému právnomu posúdeniu priliehavý pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v nich riešených. Rozhodnutia, na odklon od ktorých dovolateľ poukázal, sa komplexne týkajú určenia primeraného finančného zadost'učinenia v peniazoch za spôsobenú nemajetkovú ujmu existujúcim zásahom do práva na ochranu osobnosti dotknutých osôb (rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/89/1997, 2Cdo/209/2004, II. ÚS 424/2012), resp. sa týkajú oslobodenia od procesnej povinnosti dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti (sp. zn. 3Cdo/137/2008), avšak v dovolaní prejednávanej veci odvolací súd nemal za preukázané, že by iba práve v dôsledku vzneseného obvinenia a upovedomenia o trestnom stíhaní vyšetrovateľkou bolo vôbec spôsobené konanie iných osôb, či už v súkromnom živote žalobcu, alebo v oblasti justície (Súdnej rady SR), ktoré by znemožnilo zvýšiť si kvalifikáciu žalobcu sťažou na Najvyššom súde SR, keď súčasne sa (inou cestou) stala informácia o jeho obvinení verejne známou. Je pravdou, že v uznesení Ústavného súdu SR zo 7. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 686/2017 (vydanom v prejednávanej veci) je konštatovaná existencia zásahu do osobnosti žalobcu v rámci prebiehajúceho trestného konania, za obsah a priebeh ktorého zodpovedá žalovaná a to vrátane následkov nezákonného rozhodnutia, či neprávneho úradného postupu, ak je nezákonnosť rozhodnutia alebo nesprávnosť úradného postupu preukázaná, pričom existenciu porušenia osobnostných práv žalobcu (najmä jeho práva na česť a dôstojnosť) postupom vyšetrovateľky Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru v Banskej Bystrici konštatovali aj sudy nižších inštancií, a to najmä s odkazom na rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 27. apríla 2004 č. k. 9C/61/2004 - 176 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. decembra 2005 sp. zn. 13Co/196/2005, ktorými bola žalobcovi poskytnutá ochrana v podobe zadost'učinenia - ospravedlnenia. Je však potrebné zdôrazniť, že sudy nižších inštancií dospeli k záveru, že v prejednávanej veci nebola žalobcom preukázaná príčinná súvislosť výlučne medzi porušením osobnostných práv žalobcu postupom vyšetrovateľky a znížením vážnosti osoby žalobcu a zmarením jeho profesijného rastu a uzavreli, že práve medializácií celého prípadu možno pripísať negatívne následky na vnímaní žalobcu v očiach odbornej či širokej verejnosti, ako aj v očiach spolupracovníkov žalobcu, avšak táto medializácia nebola spôsobená upovedomením Ministerstva spravodlivosti SR a predsedu Okresného súdu Žilina o trestnom stíhaní žalobcu. Preto je dovolací súd toho názoru, že rozhodnutím dovolacieho súdu nedošlo k odklonu od dovolateľom vyššie označených rozhodnutí najvyššieho súdu, resp. ústavného súdu.

23. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalobcu spočíval v tom, že odvolací súd pri riešení právnej otázky zvolil „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu už existujúcej judikatúre dovolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky

odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nedôvodne tvrdí, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

24. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.